

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek,
Kápolna-utca 1-és szám,
hová a lap szellemi részét illet
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Fleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Kápolna-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTAL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolvasó szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hónapra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetés
irodáiban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1907.

XXXVI. évfolyam. 62. szám.

Péntek, március 15.

A szabadság napja.

— A márciusi ünnepek. —

Nagybecskerek, március 15.

Hangzik a népek zsolozsmája ország-szerte. Zeng a dicsőítő ének, a magasan szárnyaló szó a márciusi levegőben s összevegyül a népek föltámadásáért hangzó ima a természet föltámadásának titkos nagy erőivel.

Március 15-ike a magyar nép szabadságának születésnapját jelképezi s természetes, hogy ez a nagy nap nem maradhat áldozati tűz nélkül.

És lobognak az áldozati tüzek a lelkekben s lobogni fognak, azt hisszük, mindig.

A szabadság napjának megünneplésében az ország népével együtt részt vett, mint minden évben, Nagybecskerek város lakossága, valamint a vármegye lakossága is; lelkes szép ünnepek folytak le a városban. Hatóságok, testületek, hitfelekezetek, intézetek, iskolák, mind-mind egy szívvvel-lelkekkel ünnepelték a mai napot, amint azt alábbi részletes tudósításainkból láthatja az olvasó.

A templomokban.

A március 15-iki ünnepek bevezetője úgy mint máskor, az idén is a templomokban volt.

A róm. kath. plébánia-templomban reggel fél 9 órakor az iskolás-gyermekeknek tartottak misét, míg délelőtt 10 órakor ünnepi mise volt, amelyet Magyary Pál pápai kamarás, plébános végzett nagy papi segédlettel. Az istentiszteleten részt vettek az összes polgári hatóságok, élükön Jankó Ágoston alispánnal és dr. Vinczehidny Ernő m. főjegyzővel. Azonkívül képviselve voltak a testületek, egyletek is, nagy közönség mellett.

A többi felekezetek templomaiban is voltak isteni tiszteletek a nagy nap emlékére. Az izr. templomban tegnap este volt az istentisztelet, a

melyen dr. Klein Mór főrabbi méltatta március 15-ikét.

Az iskolákban.

A reggeli istentisztelet után az összes nagybecskereki iskolákban az idén is szokott méltó kegyelettel ünnepelte meg március idusát az ifjuság. Az ünnepek a tanárok és tanítók méltató beszédiből, valamint a növendékek szavalásából és énekéből állottak. A zárdában Magyary Pál pápai kamarás mondott nagyhatású alkalmi beszédet.

A kaszinóban.

Délelőtt 11 órakor a nagybecskereki kaszinó. társulat hagyományos szép márciusi ünnepe került sorra.

A kaszinó földszített nagyterme zsufolásig megtelt ünneplő közönséggel, amelynek sorában megjelent Botka Béla főispán, dr. Vinczehidny Ernő megyei főjegyző, dr. Várady Imre, dr. Kardos Samu országgyűlési képviselő, Tóth István kir. tanácsos pénzügyigazgató, Alföldy Ede kir. járásbíró, dr. Klein Mór főrabbi, Knyaskó Lajos felsőkereskedelmi iskolai igazgató, dr. Szlammer Ágost h. forgalmi főnök stb.

Az ünnepélyt a kaszinóban Erkel Himnuszával nyitották meg, amelyet Ripka Imre karnagy vezetésével a nagybecskereki filharmoniai egyesület vegyeskara énekelte el szabatosan. A szép éneket a közönség állva hallgatta végig. A Himnusz akkordjainak elhangzása után Franz J. L., a kaszinó igazgatója mondott hazafias megnyitó beszédet s a kaszinó nevében üdvözölte a közönséget.

Ezt követte Borsodi Lajosnak ez alkalomra írt „Március” című leendőletes költeménye, amely így hangzott:

Csak álom volt! . . . A hős már letiporva, . . .
Már földre dőlt, . . . oly égető a seb!
Halálos árnyak szállnak le a porba,
A föld körülte egyre véresebb.
Csak álom volt és Isten szétosztotta,
Oh nézd, miként mozdul az óriás!
Mint röpök szerte hollóknak csapatja, —
Harsog a kürt: Itt a feltámadás!

Riadva, bugva cseng Petőfi lelke:
„Haj, ébredj, ébredj, talpra, nemzetem!
Dicső szerelmed csörgő láncra verve,
A tűzbe érte, vígan, lelkesen!
Hiv a szabadság! Fölmutat az égbe,
Tanulj repülni új harcok során,
Te vagy a mesék csodás, nagy vitéze,
Ki ünnepelel saját halott-torán!”

S e szó elosztatá halálos álmát,
Fölérzett sok-sok rég elhullott ós:
Ott küzd a szent szabadságért egy Árpád,
Itt rombol, dul a szigetvári hős.
És messze-messze, déli sírhalmóból
Fölésmélt lélek vándorutra kél,
A szellő regélt tán az árva honról . . .
Kuruc dal cseng . . . Rákóczi visszatér! . . .

Küzdött a nemzet nagy-nagy esatateren, . . .
A fia ajkán anyja csókja ég,
De égetőbb a harc tüze szívében,
Bár hull a testvér, fojtó bár a lég!
Harcol a két sas. Egyik küzd halálig,
A másik reszket, bár a tűz lobog,
Kettős fejet csak emelje a másik:
A mi keblünkben kettős szív dobog!

Küzd a magyarság éjben, nagy sötétben,
A gyászos éj be nagyon ránk szakadt!
De hallga! . . . új dal harsog föl a légben . . .
Hosszanna zengjen! . . . Jött a virradat!
Gyönyörű álmok mind valóra vártak.
Tavaszi virul a hármás bérc ölében,
Szívünkről messze elszálltak az árnyak,
S most ölegeti forró égi fény!

Szent Március! Erőnk vagy mindörökre,
Báber a küzdő Géniusz feje,
Az örök ármányt lesujtod a rögre,
Ha felénk jó a bánat éjjelen.
Te vagy hitünk, regés, nagy büszkeségünk,
Te gyujtasz lángot fáradt lelkekben,
Szent, mennyei ígérte vagy te nekünk:
Hogy el nem veszünk soha, sohasem!

A költeményt Szilágyi Rózsika kisasszony szavalta el nagy hatással s a közönség a szép szavaiat zajos tapsokkal honorálta.

Most dr. Nagy Dezső lépett az emelvényre s hazafias tüstől áthatott szép ünnepi beszéddel méltatta a nap jelentőségét.

A beszédet, melyet lapunk tárcájában közlünk, a közönség élénk tetszéssel kísérte s végül a szónokot lelkesen megtapsolta.

Ezután Kun Zoltán közig. tanfolyamhallgató szavalta el Oláh Gábor „Petőfi” című költeményét, amit a közönség szintén meleg elismeréssel fogadott.

A „TORONTAL” tárcája.

Ünnepi beszéd.

Elmondotta dr. Nagy Dezső a nagybecskereki kaszinó-társulat 1907. március 15-iki ünnepélyén.

— A „Torontal” eredeti tárcája. —

Ismét legördül egy év az időnek végtelen-ségébe futó kerekén. Immár 59-ik azon nagy idők óta a midőn az egész művelt világ figyelme az édes hazánkban lezajlott eseményekre irányult.

Azon nagy idők óta, amidőn az egész világ ékecszólói meghódoltak Kossuth Lajos nagysága előtt, amidőn az egész világ dainokai néma ajkkal csüngtek Petőfi lelketrázó költeményein, amidőn a világ minden népei a szabadság- és hon-szeretet Meikájának tekintették édes hazánkat, amidőn a világ nagy hadvezérei a mi közkatonáink-tól tanultak hősiességet, lelkesedést, halálmegvetést s tőlük tanulták meg, hogy az emberirtó hadjáratokban, a véres harcokban nem a túlnyomó tömeg, nem a hadi kiképzés, nem a leg-tökéletesebb fegyverzet a döntő, hanem az igaz ügy iránti szent lelkesedés, mely az igaz ügyért küzdőknek szívét, lelkét, minden idegzetét átjárja,

megacélozza izmait, hőst teremt a gyávából, erőset a gyöngéből, zúgó tenger árjaként söpör el utjából minden akadályt s lehetővé teszi azt, hogy kevésszámú, fegyvertelen, ruházatlan, éhséggel küzdő hősök minden kiképzés nélkül egy-nesre kalapált kaszákkal, túlnyomó számu kiképzett felfegyverzett hadsereg által védett ágyu-ütegeket foglaljon el.

Ennek a tüneményes kornak érkezett el az az évforduló napja, amelyet szent ihlettel ejt ki minden magyar, amelynek pusztá emlitése is erős dobogásba hozza az igaz magyar szívet, amelynek gondolata is lángelket önt a magyar kebelbe.

Itt van az a varázsemlékezettel bíró március 15-ike, amely immár nem is időpontot, hanem egy szent fogalmat, a szabadság eszméjének diadalünnepeit jelenti.

Olyan fényes lapja ez a magyar történelem aranykönyvének, mely még a késő századokba is vakító fényvel fogja szórni ragyogó sugarait.

Ami szép, ami magasztos, ami dicső, ami igazán nemes egy nemzet életében előfordulhat: mindaz életre kelt s dus talajban virágozott hazánk drága földjén 1848 ban, a nagy tettek mezején.

Tüneményes, mesébe illő módon támadtak eszmékből, zúgó tenger árjaként söpör el utjából minden akadályt s lehetővé teszi azt, hogy kevésszámú, fegyvertelen, ruházatlan, éhséggel küzdő hősök minden kiképzés nélkül egy-nesre kalapált kaszákkal, túlnyomó számu kiképzett felfegyverzett hadsereg által védett ágyu-ütegeket foglaljon el.

Támadtak csodálatos ihlettel megáldott láng-lelkű költőink, kik lenjünk büverejével emelték a lelkesültség legmagasabb fokára a nagy tettekre fogékony hazafiai kebleket.

Támadtak Demosthenesnél ékeesebben beszélő szónokaink, kik a szó igézetével értek el csodálatot s öntöttek a hitetlenbe bizalmat, az elcsüggedettbe erőt.

Kelekeztek csodatévő hőseink a harcmezőn, kik hőstetteikkel a félistenek közé küzdöttek fel magukat, kiket imádvá áldott a magyar nemzet s csodálva dicsőített a világ.

Majd a szomorú idők bekövetkeztekor támadtak vértanúink, kik Krisztusi fenségéggel viselték a martírság töviskoszoruját s kik örökké emlékezetben maradó példát mutattak a késő utódoknak, hogy nem csupán élni, de a lemondás keserű ürömcseppjeit fenékgig ürítve, meghalni is kell tudni a hazáért.

Valóban tüneményes kor! Ami szép, ami magasztos, ami dicső s igazán nemes egy nem-

Első Nagybecskereki Biograph-vállalat.

CLUB-KÁVÉHÁZ

Gimnázium- és Kinizsi-utca sarkán.

Ma és mindennap látható a Club-kávéház saját felszerelésű **BIOGRAPHIA** (mozgófénykép-vállalat) új műsorral és a legérdekesebb, nagy vonzerejű újdonságokat és látványosságokat mutatja be. Számos bohózatot újdonság, humorisztikus és színezett látványosságok. A többek között minden hétfőn és pénteken látható a Budapesten felvett káprázatos fényű **RÁKÓCZI-ÜNNEPELY**. Ezen hódoló felvonulás oly pazar kiállítású és megkapó, hogy ezen kép egymagában is megérdemli a legnagyobb megelégedést.

Kezdetre naponta este 9 órakor.

Vasár- és ünnepnap egy külön előadás 6 órai kezdettel.

119—30.22

Számos látogatást kér kiváló tisztelettel

Belépő-díj 40 fillér.

Reber Ferenc, kávé.

A kaszinó szép ünnepélyét a filharmoniai egyesület énekkara rekesztette be a Szózat el-éneklésével.

A délelőtt folyamán a Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület nevében Somfay János titkár pompás koszorút helyezett Kiss Ernő vértanu-tábornok szobrára ezzel a felirással:

A szabadsághősnek — A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület 1907. március 15.

A közig. tanfolyam ünnepe.

Délután 3 órkor a nagybecskereki közig. tanfolyam ünnepe folyt le előbb a vármegyházán, majd innen Kiss Ernő vértanu-tábornok szobrához vonultak a tanfolyam hallgatói a közönséggel együtt s itt folytatták az ünnepet.

Erről lapunk holnapi számában hozunk részletes tudósítást.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége nyitva minden nap délután 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapon délután 2 órától este 10 óráig.

Március 17. Iskolagyermekbarát közgyűlése.
Március 17. Filharmonikusok közgyűlése.
Március 17. Közművelődési egyesület közgyűlése.
Március 18. Városi közgyűlés.
Március 20. Torontáli orvos-egylet közgyűlése.
Április 8. Közigazgatási bizottsági ülés.

— Személyi hir. Poroszkay Béla m. főügyész szabadságáról visszaérkezett Nagybecskerekre.

— Miniszteri megbízott. A földművelésügyi miniszter az országgyűlési képviselővé választott Reök Iván műszaki tanácsosnak ezen állásától előterjesztett kérelmére történt felmentése folytán 1730/907. eln. sz. rendeletével a szegedi m. kir. főispámmérnöki hivatal vezetésével Jézerniczky Ákos kir. főmérnököt, a tiszai m. kir. állami kotrások vezetésének főnöki teendői alól való egyidejű felmentése mellett megbizta és öt egyszersmind a felsőtorontáli ármentesítő és belvízszabályozó társulathoz, a nagybecskereki tiszai ármentesítő társulathoz és a törökbecsei ármentesítő és belvízrendező társulathoz miniszteri megbízottként kirendelte.

— Az állandó választmány ülése. Nagybecskerek városának állandó választmánya tegnap délután a hétfői közgyűlést előkészítendő, ülést tartott. Jelen voltak: dr. Kiss János, dr. Kardos Samu, dr. Klein Mór, Szalay József, dr. Brájer Lajos, Steyer István, Mayer Aurél, dr. Pollák

zet életében előfordulhat, azt itt mind összpontosítva látjuk.

Egy drágakövekből összeállított Kaleidoscophoz hasonló ez a kép, melynek csodafényével szikrázik minden pontja; nem tudjuk, melyik szebb, melyik ragyogóbb, csak azt látjuk, hogy az egész egy fenséges, harmónikus egészszé olvad egybe.

Ez a dicső kor, ennek a dicső kornak halhatatlan fiai szereztek meg nekünk mindazokat a feltételeket, melyek a nemzeti nagysághoz vezetnek.

Felszabadították a népet, a nemzetnek véres verejékkel dolgozó fiait, szabaddá tették a sajtót, megnyitván a felvilágosodás, a szellemi előhaladás zsilipeit, kivívták ezredéves alkotmányunk nagy garanciáját, a felelős magyar miniszteriumot s elkészítették nekünk általában a boldogulás, az előrehaladás útját minden irányban.

Mennyi remény, mennyi csüggedés, mennyi öröm, mennyi bánat, mennyi feledés s mennyi emlékezés sujtotta le, avagy viharozta föl ezen nagy idők óta a kebleket! Mennyi vágy nyilatkozott meg, mennyi tanulság szűrődött le azóta a nemzet életében! Hányszor látszott feltűnni azóta a nemzeti élet egén a teljesedés hajnalhasadása s hányszor hanyatlott alá a vágyva sóvárgott nap, mielőtt még jótékony melegét érezték volna.

De azért lassan bár, lépésről-lépésre haladunk a megkezdett úton előre és a kitűzött célt, Magyarország teljes szabadságát, édes hazánk teljes függetlenségét el kell hogy érjük és el fogjuk érni, mert ebben a törekvésben együtt érez, együtt dobban minden magyar szive; meg fogunk még egyszer hódítani azt a területet, melyet Árpád apánk oly temérdek vér árán szerzett meg

Gyöző, Oldal Antal, Jakobi Gábor, Halmos József, Strosz Béla, Mattanovics Béla, Gligorievics János, Giffinger Zsigmond. Az elintézett fontosabb tárgyakat mai hírvonatunkban találják meg olvasóink.

— Előmunkálati engedély. A kereskedelemügyi miniszter a szeged—nagykikinda—nagybecskereki egyesült h. é. vasut részvénytársaság részére a vasutja Csóka állomásától a vasuti közlekedésre is berendezendő zentai közúti Tiszahid igénybevétele mellett a Bács-Bodrog vármegyei h. é. vasut Zenta állomásáig vezetendő szabványos nyomtávú gőzüzemű helyiérdekű vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— A gyermeknap. Botka Béla főispán az idei gyermeknap érdekében a következő fölívást intézte a közigazgatási hatóságokhoz:

Az Országos Gyermekvédő Liga, mely célul tűzte ki az elhagyott gyermekek megmentését a társadalomnak és hazának, az idei gyermeknapot április 2-án és 3-án tartja meg. Felkérem ennél fogva Cimet, hogy a Ligát ezen törekvésében a legmesszeemenőbb támogatásban sziveskedjék részesíteni, s ha valamely helyen a gyermeknapot meg kívánják tartani, forduljanak közvetlenül a Liga irodájához (Országos Gyermekvédő Liga Budapest, VI. Bulyovszky-utca 23.), a honnan e részben az utbaigazításokat és a szükséges nyomtatványokat megkapják. Botka, főispán.

— Nagybecskerek a Demkének. A tegnapi állandó választmányi ülésen ugyancsak heves vita folyt akörül, vajjon kötelessége-e a városnak a délmagyarországi közművelődési egyesületet segíteni, vagy sem. A tanács ugyanis ez idén is elutasítani javasolta a Demke abbeli kérelmét, hogy a város a kultúregylet céljaira részjegyeket jegyezzen. Az állandó választmány azonban más véleményen volt, hosszabb vita után kimondta, hogy a közgyűlésnek négy darab részjegyjegyzését fogja ajánlani.

— A villammű alkalmazottainak jutalmazása. A városi villammű-bizottság a villammű alkalmazottjai részére 600 koronát szavazott meg. Az állandó választmány tegnapi ülésében jóváhagyásra ajánlotta ezen határozatot a képviselőtestületnél.

— A hajós- és korcsolyázó-egylet szerződése. A „Torontál” nagybecskereki korcsolyázó- és hajós-egyletnek a Széchenyi-parton birt területre bérleti szerződése az idén lejár. Az egylet a szerződés meghosszabbítását kéri s a terület használatára négy alternatív tervet terjesztett a képviselőtestület elé, amelyek a következők:

Az első alternatíva szerint a hajóház és tennise pálya déli oldalán egy 3 1/2 méter széles utat létesítenének; ezen s a korcsolya tér déli oldalán létesítenéd fasoron át lehetne a Széchenyi-part nyugati végén levő kisebb térre jutni, melyen jelenleg az egyleti szolgálak áll; ezt az épületet egyletünk lebontaná, a város pedig az egész területet sétánnyá alakítaná át; így azután ez az új rész a már létező sétánnyal össze volna kötve. A korcsolyapálya továbbra is az egylet birtokában és kezelésében maradna. Ezen alternatíva elfogadása esetén az egylet 400 korona évi bért ajánl a városnak.

A második alternatíva szerint a hajóházhoz épített tornacsarnok egy részét az egylet

lebontaná, a tennis pályát pedig 4 méterrel északra eltolná s az ezektől délre fekvő, az utca vonaláig terjedő terület, mely 20 méter széles, tehát 8 méterrel szélesebb, mint a meglevő sétánynak a hid felé néző vége, ezen sétányhoz hozzácsatoltatnék. Az összekötő ut innen a terület nyugati végén levő térig, valamint ennek a térnek rendezése ugyanugy létesílné, mint az első alternatívánál. A korcsolyapálya ebben az esetben is az egylet birtokában és kezelésében maradna. Ezen alternatíva elfogadása esetén az egylet 350 korona évi bért ajánl fel. E két alternatíva elfogadása esetén az egylet a korcsolya tért az eddigi díj fizetése mellett a nagyközönség számára is nyitva tartja. Egyben kötelezi magát naponta 25 ingyen jegyet szegényebb sorsu tanulók részére a városi tanács rendelkezésére bocsájtani.

A harmadik alternatíva az előbbtől csak abban különbözik, hogy a korcsolyapályát a város venné át és csupán a nyári hónapokra adná használatra az egyletnek a korcsolya tér keleti oldalán a hajóház mellett levő 25 méter széles sávot, ennek fejében az egylet a meglevő korcsolya csarnokot a korcsolya évad tartamára díjtalanul átengedné használatra a városnak. Ebben az esetben 300 korona évi bért fizetne az egylet. Ezen alternatíva elfogadása esetén az egyletnek átengedett tennis groundon kívül még kettő volna létesíthető, melyet a város külön bérbeadhathatna, esetleg a tanulóifjúság játszótérül használhatná.

Végül a negyedik alternatíva szerint a város maga használná az egész korcsolya területet télenyáron, tehát az előbb említett 25 méter széles sávot nem engedné át nyári használatra az egyletnek. Ebben az esetben az egylet 100 korona évi bért fizetne.

Az állandó választmány tegnapi ülésében foglalkozott az egylet ajánlataival s majdnem egy órai tanácskozás után kimondta, hogy a következő javaslatot terjeszti a hétfői közgyűlés elé: A torontáli korcsolyázó- és csolnakázó-egyletnek az a hely, ahol a csolnakház ma áll és az attól balra fekvő tennis-pálya területe 15 évre évi 100 korona bér mellett bérbe adassék, azon kikötéssel, hogy az egylet a jelenlegi tornatermet lebontatja, a megmaradt épületet jókarba helyezze s az ugynevezett melegedő helyiséget, valamint az afölött levő öltözőt a városnak használatra átengedi. A jelenlegi korcsolya-térre vonatkozólag pedig a város rendelkezési jogát fenntartja. Az így átengedendő terület alig több 400 négyszög ölnél.

— A szerb jótékony nőegylet mulatsága. A nagybecskereki szerb jótékony nőegylet, mint már jeleztük, holnap este a Lloyd-társulat termében tombolával egybekötött táncmulatságot rendez. A mulatság iránt élénk érdeklődés nyilvánul s így előrelátnatlag szép sikere lesz.

— Kövezési munkálatok. A városi tanács elhatározta, miután több oldalról panasz érkezett, hogy a Tomásováci-utcanak a sorompókat a gyártelep állomásig való része használhatatlan, hogy ezt a részt kikövezteti. Másrészt azonban gondoskodni kell arról is, hogy a Melencei-ut, melynek egyik részét tavaly kikövezték, az idén teljesen elkészüljön. Ezek a munkálatok 14000 koronába kerülnek, a kövezési pénztárnak azonban csak 6000 korona áll rendelkezésére. A tanács tehát javasolja, hogy a kövezést ennek dacára ejtsék meg, a kövezési vállalkozóval pedig olyképen kössék meg a szerződést, hogy a hiányzó összeg négy évi részletekben fizetessék meg. Ugyanilyen értelemben határozott tegnap az állandó választmány is.

— A mélykutak. Mint olvasóink emlékeznek, a képviselőtestület nemrégiben elhatározta, hogy a város különböző helyein újabb mélykutakat furat. A városi tanács megtartotta az árlejtést s a munkát Seidl Gyula vállalkozónak javasolja kiadni. Az állandó választmány tegnapi gyűlésében ehhez a javaslatához hozzájárult, azonfelül pedig elfogadásra ajánlja a városi mérnök azon indítványát, hogy az újabb mélykutak furásánál olynemű próbafurásokat eszközöljenek, hogy a harmadik rétegit lemenjenek, miáltal előreláthatólag sokkal tisztább és jobb ízű vizet nyerünk, mint amilyet a mostani mélykutak adnak, melyek ellen igen sok a panasz.

— A Toldy Ferenc-utca tócsái. A vármegyei közig. bizottsága megsemmisítette a városi képviselőtestület határozatát, melyben az kimondta, hogy a Toldy Ferenc-utca és környékének csapadékok vizeit akkor fogja a Bégába levezetni, ha a Béga menti háztulajdonosok telkeiket megfelelően feltöltötték. Ezzel szemben elrendelte a közig. bizottság, hogy a szükséges vízügyi tárgyalást a város tartsa meg s hozzon új határozatot. Az állandó választmány javasolja, hogy ez tudomásul vétessék.

— Sikkasztó pénzbeszedő. Eckstein Samu nagybecskereki pékmester sötéménykihordója, Kopány József, aki fel volt jogosítva a pénzek beszedésére is, tegnap délután munkakönyvének

számunkra s ki fogjuk küzdeni érvényre jutását azoknak az alkotmányos jogoknak, amelyeknek fentartásáért egy hosszú ezredév rengeteg vérhullatása volt az áldozat.

El kell hogy érjük ezt a végcélt, mert bármilyen pártoskodó is a magyar, de ha ősi alkotmányunk, de ha imádott hazánk komoly veszedelemben forog: akkor, miként a legközelebbi mult is bizonyosság reá, minden gyűlölködést, minden pártoskodást, minden elvi különbséget félre tesz s egy táborda gyűl össze a magyar.

De hiszen egyébként nem is cselekedhet az a nemzet, amelynek oly ragyogó példát mutatnak azok a hősei, kiknek nevével oly elválaszthatatlanul egybe forrt március 15-ének emlékezete. Kevesen vannak már a nagy idők tanui, kiket a varázstollu írók lelkesítettek, kiket a lángelkű költők büvverejű lantja hozott extázisba, kik a demosthenesi szónoklatok idézete alatt állottak, kik a harci félistenek csodatetteinek közvetlen szemlélői voltak s kik mártýrhalált szenvedett vértanúink holttesteit fölött zokogtak, de él és élni fog örökké a drága emlékezet, mely híven megőrzi a történelem ezen aranylapjának minden betűjét.

Áldott legyen emlékezete azoknak, akik ezt a fényes lapot beirták Magyarország történetkönyvébe, boruljunk le az ő lelki nagyságuk előtt s tiszteljük meg emléküket azzal, hogy az egyenlőség, testvériség, szabadság szent eszméjének, — melyért ők annyit vért ontottak, melyért annyit vért áldoztak, — maradjunk tántoríthatlan hívei; oltuk be kiríthatatlanul ennek tiszteletét, még a késő unokákba is, hogyha a sors úgy hozná magával, egy szívvel, egy lélekkel esküdjék utána a nagy idők legnagyobb költőjének szent esküjét:

„A magyarok Istenére esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok soha nem leszünk!”

hátrahagyásával 500 korona elsikkasztása után megszökött. A rendőrség a sikkasztó kézrekerítésére széleskörű nyomozást indított.

Az utcseprők fizetése. Az általános drágaságra való tekintettel a nagybecskereki utcseprők eddigi napszámjuk felemelését kérték. Az állandó választmány tegnap kimondta, hogy a közgyűlésnek javasolni fogja, hogy az eddigi 70 krajcáros napszámot 80 krajcárra emelje föl.

M i é r t

részesítik előnyben a Scott-féle Emulsiót a közönséges csukamájolajjal szemben? Mert a közönséges csukamájolaj rendszeren emésztési zavarokat idéz elő és a szervezet a csukamájolajnak csak igen parányi részét képes magába felvenni, míg a Scott-féle Emulsióban a csukamájolaj legfinomabb cseppcskékre lévén osztva, még a leggyengébb gyomor által is könnyen emészthető. Ennélfogva a csukamájolaj oly óriási táp és győgyereje teljes mértékben javára van a szervezetnek és új erőt, új életet jelent.

A Scott-féle Emulsió valódiságának jele a hátán nagy csukahalat vivő halász-védjegy.

SCOTT-féle EMULSIÓ

minden gyógyszerárban kapható.

Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 f.

Irodalom.

* A hűbériség volt a középkori élet minden mozzanatának a rugója, szabályozója. A hűbérvilág összes szokásait, törvényeit érdekesen adja elő az Endrei Zalán-féle Világ Történelmének e heti száma, melynek szép színes műmelléklete Szaladint ábrázolja. Aki műveltségét történelmi ismeretekkel akarja fejleszteni, annak az Endrei-féle Világ Történelmét azért ajánljuk, mert annak könnyű érdekes előadása és szép képei mulattatva csempésznek az olvasóba sok tudást. Mutatványszámot annak, aki kér, ingyen és bérmentve küld a Világtörténelme kiadóhivatala Budapest, VI., Eötvös-utca 26/D.

* A Franklin-Társulat új kiadványai. Legelső irodalmi intézetünknek a Franklin-Társulatnak, mely most a Lempel R. (Wodianer F. és Fial) részvénytársasággal karöltve még az eddigénél is fokozottabb munkásságot fejt ki, most jelelt meg szokásos kiadói jelentése, mely ezúttal az 1906-ban ujonnan megjelent és új kiadású könyveket sorolja fel. Maga a címek szerint való száraz felsorolás huszonhárom nagy 4-r. oldalt tölt meg, ám a könyvek, melyek az idén a Franklin sajtóját elhagyták, bizvást megtöltenének egy jókora könyvtárt is. Nincs a szépirodalomnak, a tudományak, a tankönyv- és ifjúsági irodalomnak az ága, melynek köréből ne a legjelesebb munkákkal ajándékozta volna meg a Franklin az idén is a magyar irodalmat s nincs régi, jöhrű sorozatos vállalatok között egy sem, mely az elmúlt évben is ne gazdagodott volna jelentős kötetekkel. A Magyar Regényírók képes kiadása, a Magyar Remekírók, a Remekírók képes könyvtára, a Művészeti, Magyar- és Olcsó-könyvtár, mindezek a korszakos vállalatok új sorozatokkal bővültek, ami természetesen elsősorban kulturkincsünk gyarapodását jelenti. De nem hanyagolta el e mellett a tudatosan dolgozó irodalmi intézet a szakirodalom ápolását sem, úgy, hogy ha a jog-, államtudományok, közgazdaság, história, nyelvtudomány, filozófia- és természettudomány legelső irodalmilag európai nívón áll nálunk, az leginkább a Franklin Társulatnak köszönhető. Az intenzív munkáról s a páratlan áldozatkészségről egyébként, melylyel az intézet kulturális hivatását betölti, leghűbb képet adhat az a körülmény, hogy csak az elmúlt 1906. évben — a több-kötetes műveket nem számítva — félezernél több kiadvány szerepel a kettős cég kiadványai között. Valóban, olyan eredmény ez, amelyre nálunk gazdagabb kultúr nemzetek is büszkék lehetnének. A könyvtárjegyzéknek is kitűnően használható kiadói jelentést az intézet szívesen megküldi mindenkinek, aki ez iránt a Társulathoz fordul.

TÁVIRATOK.

Március 15-ike a fővárosban.

Budapest, március 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A fővárosban lelkes ünnepségekkel ülték meg március 15-ikét. Minden templomban isteni tiszteletek voltak, délelőtt pedig az egyetemi ifjuság matinét rendezett, amelyen Lázár Pál képviselő mondotta az ünnepi beszédet.

Délután fél 3 órakor az egyetem előtt gyülekezett az ifjuság, ahonnan a Petőfi-szoborhoz vonult, ahol szintén szép ünnepség volt.

Kossuth Ferenc Cegléden.

Budapest, március 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter március 15-ike alkalmából ma a reggeli vonattal Ceglédre ment számos képviselő kíséretében. Kossuth Ferencet a város lakossága nagy lelkesedéssel fogadta s óriási közönség vonult eléje a pályaudvarra, ahol Gubody Ferenc polgármester üdvözölte Kossuthot, aki meleg szavakban köszönte meg a fogadtatást s hangoztatta, hogy mint mindig, ezúttal is szívesen jött Ceglédre, amelynek népe mindig tántoríthatlan híve volt a márciusi nagy eszméknek. Azután folytonos ovációk közben a miniszter bevonult a fellobogózott városba. Itt a Kossuth-szobornál folyt le a márciusi ünnepély, amelyen Kossuth Ferenc nagy beszédet mondott.

Beszédében Kossuth nyilatkozott a politikai kérdésekről is. Nevezetesen szölt a kiegyezésről s azt mondotta, hogy ki van zárva, hogy 1917-nél hosszabb szerződés kötéssék Ausztriával. 1917-en tul csak tényleges vámsorompók mellett köthetünk szerződést. Az önálló nemzeti bankra néve azt mondotta Kossuth, hogy az szoros összefüggésben van a gazdasági függetlenséggel s enélkül el sem képzelhető. A katonai kérdésekről úgy nyilatkozott, hogy azok most nem képezhetik megoldás tárgyát, mert előbb a gazdasági kérdéseket kell megoldani.

Kossuth után Sztéryenyi József államtitkár, Nagy Emil és Hentaller Lajos képviselők mondtak beszédet.

A lugosi mandátum.

Budapest, március 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Lugosról jelentik, az ottani függetlenségi párt legutóbbi ülésén kimondta, hogy nagyobb küldöttség menjen Budapestre, informálni a kormányt a kerületben uralkodó hangulatról s kérjék meg, hogy a nemzetiségi Popovics György ellenében állítson jelöltet a függetlenségi Makay Ágost személyében. A küldöttség tegnap érkezett vissza Lugosra azzal a hírrel, hogy a kormány beleegyezett Makay jelölésébe.

A szakcsi választás.

Budapest, március 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szakcsi választókerületben ma volt a képviselőválasztás, melynek eredménye a következő: Huszár néppárti 683, Henrikffy függetlenségi 548, Szluha függetlenségi 518 szavazatot kapott. E szerint Huszár és Henrikffy között pótválasztás lesz.

A szerb vámháború.

Budapest, március 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: A szerb kormány ma jegyzéket küldött Bécsbe, amelyben kéri, hogy még a kereskedelmi tárgyalások megnyitása előtt a magyar és osztrák kormány oldja föl a beviteli tilalmat élő állatokra, husra és szárnyasokra, vagy legalább az átszállítási tilalmat a monarchián keresztül.

A „Jena” katasztrófája.

Budapest, március 15. (A „Torontál” ered. távirata.) Párisból távirják: A „Jena” felrobbanásánál az eddigi megállapítások szerint 118 ember vesztette életét. A kórházban 44 sebesült fekszik, köztük számos nehez sebesült, kiknek halála minden percben bekövetkezhetik.

A márciusi tél.

Budapest, március 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A központi meteorológiai intézet jelentése szerint Felső-Magyarország több vidékén erős havazás van.

Havazást jelentenek azonkívül Voralbergből, Boszniából s Romániából, ahol az egész országban huszonnégy órája esik már a hó.

Sztrájkok.

Budapest, március 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából jelentik, hogy az állami dohánygyárak összes munkásai tegnap sztrájkba léptek.

Turinban ma tizenkét automobil-gyár munkásai szüntették be a munkát. Attól tartanak, hogy általános sztrájk tör ki.

Határidő-üzet.

Budapest, március 15. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1907.) . . . 15.06 — —
 Buza (okt. 1907.) . . . 15.74 — —
 Rozs (áprilisra 1907.) . . . 13.40 — —
 Zab (áprilisra 1907.) . . . 15.26 — —
 Tengeri (májusra 1907.) . . . 10.48 — —

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1907. március 15.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzése.

Buza	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig		kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki	75	—	—	79	15.15	15.55
Pestvidéki	74	—	—	78	14.70	15.05
Bánsági	75	14.35	14.60	79	—	—
Bácskai	75	14.35	14.65	78	15.—	15.30
Szerbiai	76	—	—	79	—	—

Egyéb gabonaneműk		100 kilogr. ára			
		kor.-tól	kor.-ig		
Rozs	elsőrendű	—	—	13.15	13.45
"	középmínőségű	—	—	13.—	13.10
Árpa	takarmányáru I. r.	—	—	13.20	13.50
"	másodrendű	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—	—
Zab	elsőrendű	—	—	15.—	15.50
"	középmínőségű	—	—	—	—
Tengeri	belföldi új	—	—	10.30	10.55
"	román vagy bolgár	—	—	—	—
"	cinquantin	—	—	—	—
Repce	káposzta	—	—	—	—

Közgazdaság.

Takarékpénztári közgyűlések.

Március 17. A nagybecskereki ipartestületi betegsegélyző pénztár közgyűlése.
 Március 17. A nagybecskereki kerületi betegsegélyző pénztár közgyűlése.
 Március 17. A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet közgyűlése.
 Március 23. Torontálmezei takarékpénztár és hitelbank rendkívüli közgyűlése.
 Március 24. A klekki takarékpénztár, hitel- és előlegezési szövetkezet rendes közgyűlése.
 Március 29. A szerbaracsi Takarékpénztár részvénytársaság rendes közgyűlése.
 Március 29. Az alibunári járási hitelszövetkezet rendes közgyűlése.

□ A hitelszövetkezetek kongresszusa. Mint fővárosi levelezőnk jelenti, tegnap délután tartották meg az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelekésbe tartozó szövetkezetek nagygyűlésüket. A kongresszus elnökévé egyhangulag Széchenyi Sándor gróft választották meg, jegyzőjévé pedig Horváth János dr.-t, aki mindenekelőtt beszámolt a kongresszusi választmány mult évi munkásságáról. Jelentését a nagygyűlés egyhangulag tudomásul vette. Subajda István dr. tartott ezután előadást a szövetkezetek és azok tagjai jogügyeinek ellátásáról. Marton Andor, a torontálmezei gazdasági egyesület titkára tartott ezután előadást a szövetkezetek szerepéről a mezőgazdaságban. E előadása végén határozati javaslatot nyújt be, mely szerint a kongresszus kívánatosnak tartja, hogy a szövetkezetek felvegyék ügykörükbe az okszerű gazdálkodás terjesztésére szolgáló előadások rendezését, szarvasmarha-importot, gépek beszerzését s kivánatosnak tartja, hogy a hitelszövetkezetek lépjenek e célok sikeresebb munkálása érdekében a gazdasági egyesületekkel érinkezésbe. A javaslatot elfogadták. Bernát István ismertette ezután azokat az eredményeket, amelyeket szövetkezetek segítségével el lehet érni. Az előadás után megválasztották a kongresszusi választmány husz tagját, mire a nagygyűlés véget ért.

Ingatlanok torgalma.

Nagybecskerek város területén 1907. évi március hó 8-tól március hó 15-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltás történt:
 Schubert Ferenc és Rozália tulajdonát képező 143. ö. i. sz. házát megvette Jégi György 4750 koronáért.
 Szönyi István és Zsófia tulajdonát képező 1307. sz. házát megvette Pálkás Antal és János 900 koronáért.
 Kolpaszki János tulajdonát képező 500 négyzetögl szerűskertét megvette Mircs Szvetozár 850 koronáért.
 Kolpaszki János tulajdonát képező 500 négyzetögl szerűskertét megvette Mircs Dusan 850 koronáért.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1906. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:
 Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 33 perc.
 Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 48 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
 Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
 Módesről: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 p.
 Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 p.
 Bégaszentgyörgyéről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 óra.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
 Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
 Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
 Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
 Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
 Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
 Módesra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.
 Bégaszentgyörgyre: (keskenyvágányu vonal) délután 12 óra 20 perc.

Hirdetmény.

Két darab kiselejtezett

tenyészbika

1907. évi március hó 20-ikán délelőtt 9 órakor Ivánda községhezánál a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett fog eladatni.

Ivánda, 1907. március 13. 280—2.1

Schikhofer János s. k., Milovanov György s. k.,
 jegyző. bírő.

Müncheni

Salvator-sör

kapható egész március
 hónapon át. Minden nap
 friss csapolás. Ezenkívül a

Szent István sör is állandóan csapon van.

MARCOIN JENŐ

kaszinó vendéglős.

246—12.11

A párdányi főszolgabírótól.

859. kig. szám. 1907.

276—3.2

Pályázati hirdetmény.

Alólirott hatóság az óteleki körjegyzőség segédjegyzői állására pályázatot hirdet és felhívja mindazokat, kik ezen választás utján betöltendő állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerű képesítés és eselleg egyéb okmányokkal ellátott pályázati kérvényüket alólirott hatósághoz folyó évi március hó 31-éig bezárólag annál inkább benyujtsák, mert a később érkezettek figyelembe nem vétetnek.

Ezen állás javadalmazása a következő: 800 kor. évi fizetés és 200 kor. állami kiegészítés.

A választás később lesz megtartva.

Párdány, 1907. évi március hó 8-án.

Torontálmegye párdányi járás
 főszolgabírája.

A törökkanizsai járás főszolgabírájától.

1461. V. sz. 1907.

233—1.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye törökkanizsai járáshoz tartozó Csóka községben lemondás folytán üresedésbe jött Csóka, Monostor és Feketető községek által Csóka székhellyel képezett csókai körállatorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állással 1400 korona fizetés, 80 fillér nappali és 1 kor. 60 fillér éjjeli látogatás, továbbá a husszemle és halottkémletti díjak élvezete van egybekötve, azonkívül a csókai uradalom részéről külön megállapodás szerinti tiszteletdíj.

Felhívom azokat, kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy képesítettségüket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonylattal felszerelt kérvényüket folyó hó 31-ig a törökkanizsai főszolgabírószághoz adják be.

A megválasztandó orvos a megyei nyugdíjintézetbe belépni köteles.

Törökkanizsa, 1907. március hó 12-én.

Micskey,

tb. főszolgabíró.

51. sz. 1907.

282—3.1

Árlejtési hirdetmény.

Csene község előljárósága ezennel közhirrre teszi, hogy a község egy

ártézi kutat

szándékozik furatni. Felhivatnak mindazok, kik ezen munkálatot elvállalni óhajtják, hogy írásbeli ajánlataikat alólirott községi előljárósághoz 1907. évi március hó 27-ig nyujtsák be.

Csene, 1907. évi március hó 12-én.

Tyirin Oresztia, Kelemen Márton,

bírő.

jegyző.

1. számhoz kp. ül. 1907.

278—2.2

Hirdetmény.

Az országgyűlési képviselő választására jogosított polgárok 1908. évre érvényesül birandó névjegyzékének kiigazítása végett kiküldött összeíró küldöttség működését folyó évi március hó 19-én délután 3 órakor a városház nagytermében kezdi meg és munkálatát f. évi április hó 10-ig befejezni tartozik.

A küldöttség üléseit az említett helyen naponként délután 3—6 óráig tartja, mely ülések nyilvánosak.

Ez azzal tétetik közhirrre, hogy a küldöttség előtt jogainak érvényesítése végett a választásra jogosított Nagybecskerek városi központi választmány területéhez tartozó polgárok személyesen is megjelenehetnek.

Együttal felhivatnak a közhatalóságok, intézetek, miszerint a választás a jogosított személyzetüknek névjegyzékét az évi fizetés, életkor és lakhely pontos kitétele mellett folyó évi március hó 30. napjáig alólirott központi választmányi elnökhöz, vagy pedig közvetlenül az összeíró küldöttség elnökéhez, Végh Károly urhoz, betejeszteni sziveskedjenek.

Kelt Nagybecskereken, 1907. évi március hó 12-én.

Strosz Béla,

városi főjegyző, polgármester h. mint a közp. választmány h. elnöke.

Mattanovich György,

v. jegyző, mint a közp. választmány jegyzője

Az écskai uradalomnál

eladó

130 darab 4 hónapos malac,

300 „ 3 „ „

Megtekinthetők

= Mária-Lujza pusztán. =

(281—3.1)

Nem kell már tovább várni!

Megérkeztek

az új osztálysorsjegyek

egy egész 12 korona

egy fél 6 „

egy negyed 3 „

egy nyolcad 1 K. 50 f.

Lederer József

bank- és bizományi üzletében, Nagybecskerek, a szerb-templom mellett.

139—x.6

HIRDETÉSEK

felvétetnek a

„TORONTÁL“ KIADÓHIVATALÁBAN.